

ANG KONSTITUSYON NG REPUBLIKA NG ITALYA

MGA SIMULAIN

Art. 1

Ang Italya ay isang Demokratikong Republika, sumibol mula sa gawa.

Ang ganap na kapangyarihan ay angkin ng sambayanan na kanilang itataguyod sang-ayon at hanggang sa itinatakda ng Konstitusyon.

Art. 2

Kinikilala at sinisiguro ng Republika ang karapatan ng tao na hindi dapat nilalapastangan, bilang indibidwal, at sa lipunan kung saan niya ipinapahayag ang kaniyang pagkatao at nangangailangan ng katuparan ng walang hangganang katungkulan sa pampulitikal, pang ekonomya at panlipunan na pagkakaisa.

Art. 3

Ang lahat ng mga mamamayan ay may pantay na dignidad sa lipunan at pantay sa mata ng batas, na walang kinikilingan batay sa kasarian, lahi, wika, relihiyon, opinyon sa pulitika, pansarili at pangsosyal na kalagayan.

Katungkulan ng Republika na alisin ang lahat ng mga balakid pang-ekonomya at pangsosyal na pag-unlad na sumasagabal sa kalayaan at pagkapantay pantay ng mga mamamayan, humahadlang sa pag-unlad ng tao at sa epektibong pakikibahagi ng lahat ng mga manggagawa sa mga politikal, ekonomya at sosyal na mga samahan sa bansa.

Art. 4

Kinikilala ng Republika ang mga karapatan ng lahat ng mga mamamayan na gawin at paunlarin ang anumang kalagayan tungo sa pagiging epektibo ng mga karapatang ito.

Bawat mamamayan ay may katungkulan, batay sa kaniyang kakayahan at indibidwal na pagpipili, na gampanan ang isang gawain o katungkulan na makapag-aangat sa materyal at spiritual na pagunlad ng lipunan.

Art. 5

Ang Republika, na nag-iisa at hindi nahahati, ay kinikilala at isinusulong ang kalayaan sa mga lokal na pamahalaan; isinasagawa sa mga iyon ang mga serbisyong nanggagaling sa estado nang may ganap na desentralisasyon sa pamamahala; ibabatay ang mga prinsipyo at pamamaraan ng kaniyang batas ayon sa mga hinihingi ng awtonomya ay desentralisasyon.

Art. 6

Ipinagsasanggalang ng Republika ang mga wikang minorya sa pamamagitan ng mga wastong kaparaanan.

Art. 7

Ang estado at ang simbahan ay may kasarinlan at kalayaan batay sa sariling niyang tagubilin.

Ginagabayan ng Kasunduan Lateran (Lateran Treaty) ang kanilang relasyon. Ang mga pagbabago sa kasunduan na sinangayunan ng pareho ay di na nangangailangan ng paraan para sa pagbabago ng konstitusyon.

Art. 8

Lahat ng grupong pangrelihiyon ay pantay-pantay ayon sa batas.

Lahat ng grupong pangrelihiyon bukod sa katoliko ay may karapatan na magbuo ng kanilang sariling batas na hindi magiging lihis sa batas ng Italya.

Ang kanilang relasyon sa Estado ay ginagabayan ng batas na napagkasunduan ng kanilang mga kinatawan.

Art. 9

Isinusulong ng Republika ang pag-unlad ng kultura at mga siyentipiko at teknikong pagsasaliksik.

Pinangangalagaan ng Estado ang mga tanawin at mga makasaysayan at artistikong pamana na pagaari ng bansa.

Art.10

Ang mga batas ng Italya ay umaayon sa nilalaman ng batas pang-internasyunal na kinikilala ng lahat.

Ang makatarungang katayuan ng mga dayuhan ay isinasaayos ng batas alinsunod sa mga itinatadhana at mga kasunduan sa batas panginternasyunal.

Ang isang dayuhan na pinagkaitan ng kaniyang sariling bansa ng demokratikong kalayaan na ibinibigay ng Konstitusyon ng Italya ay may karapatan na mapagkalooban ng asyulum sa teritoryo ng Republika, na dapat ay umaayon sa mga kundisyong itinatag ng batas.

Ang deportasyon o pagpapatapon ng isang dayuhan sa kadahilanan ng pulitikal na paglabag ay hindi pinapayagan.

Art. 11

Itinatakwil ng bansang Italya ang digmaan bilang kasangkapan sa pagsalakay upang ipaglaban ang kalayaan ng ibang tao at bilang paraan sa paglutas sa mga internasyunal na pagtatalo; pinapahintulutan nito, sa

kundisyon ng pagkapantay pantay sa ibang mga estado, sa mga limitasyon ng kalayaan na mahalaga upang masiguro ang kapayapaan at katarungan sa pagitan ng mga bansa; itinataguyod nito at pinapasigla ang mga bansang may ganitong layunin.

Art. 12

Ang bandila ng Republika ay may tatlong kulay: berde, puti at pula, na tatlong kulay na pinatayong magkakatabi na may mga magkakaparehong sukat.

Unang Parte

Mga karapatan at tungkulin ng mga mamamayan

Titolo I

Mga karapatan ng mga mamamayan

Art.13

Ang kalayaang pansarili ay hindi nilalabag. Sa kahit anupamang kaparaanan, walang pagpipigil, pagsusuri o paghalughog ang pinahihintulutan, o kahit iba pang pagtatakda sa kalayaang pansarili maliban lamang kung may warrant na nagsasaad ng mga kadahilanan mula sa hukuman o maykapangyarihan at ito ay tanging sa mga pangyayari at pamamaraang itinatakda ng batas.

Sa mga bukod tanging pangyayari dahil sa pangangailangan, na dapat tumutugma sa isinasaad ng batas, ang mga pulis o maykapangyarihan ay maaaring magtakda ng mga Pansamantalang kaparaanan, na kinakailangang maipagbigay alam sa loob ng apatnaput walong oras sa mga awtoridad ng hukuman at kung ang mga kaparaanang ito ay hindi napagtibay ng mga nasabing awtoridad sa sumusunod na apatnaput walong oras, ang mga ito ay mawawalan ng bisa at saysay.

Lahat ng uri ng mga mararahas na gawain sa pisikal at moral laban sa isang tao na napasailalim sa kakulangan ng kalayaan ay pinaparusahan.

Itinatag ng batas ang pinakamahabang panahon ng prebentibong pagdedetini.

Art. 14

Ang tahanan ay hindi nilalabag.

Ang mga pagsisiyasat o pagsasaliksik o pagsamsam ay hindi maaaring isagawa maliban sa mga pangyayari o pamamaraan na itinakda ng batas na dapat ay tumutugma sa mga itinakdang kaseguruhan upang mapangalagaan ang kalayaang pansarili.

Ang mga pagkontrol at pagsisiyasat para sa kalusugan at kaligtasan ng publiko o para sa mga hangaring pang ekonomya at pampinansiyal ay isinasagawa sa pamamagitan ng itinanging mga batas.

Art. 15

Ang kalayaan at pagiging lihim ng korispondensa at iba pang uri o paraan ng komunikasyon ay hindi nilalabag.

Ang itinatakda sa nauna ay maaaring hindi masunod sa pamamagitan lamang ng warant na nagbibigay ng mga kadahilanan na inisyu ng isang awtoridad ng hukuman na may kaseguruhang itinatag ng batas.

Art. 16

Ang lahat ng mga mamamayan ay may kalayaang magbiyahe o manatili ng ilang araw saan mang parte ng pambansang teritoryo, maliban lamang sa ilang mga limitasyon na itinakda ng batas para sa kalusugan at kaligtasan.

Ang mga rason na may kinalaman sa pulitika ay hindi maaaring gamiting limitasyon.

Ang lahat ng mga mamamayan ay malayang iwanan at muling pasukan ang teritoryo ng Republika, kinakailangan lamang na ang mga katungkulan ayon sa batas ay naisasakaturan.

Art. 17

Ang mga mamamayan ay may karapatang magpulong ng matahimik at walang armas.

Walang kinakailangang paunang paunawa para sa mga pagpupulong kahit na sa mga lugar na bukas sa publiko.

Ang mga pagpupulong sa mga lugar na pampubliko ay kinakailangang ipaalam muna sa mga kinaukulan, na maaaring hindi magbigay ng kapahintulutan sa motibong pangseguridad at pampublikong kaligtasan.

Art. 18

Ang mga mamamayan ay may karapatang magbuo ng mga asosasyon ng malaya at walang legal na pahintulot, na ang layunin ay hindi dapat lumabag sa kahit isa sa mga batas kriminal.

Ang mga lihim na asosasyon at mga nagtataguyod ng kahit hindi tuwiran, ng mga makapulitikang layunin sa pamamagitan ng mga organisasyong militar ay ipinagbabawal ng batas.

Art. 19

Ang lahat ay may karapatan sa malayang pagpapahayag ng kanilang relihiyosong paniniwala sa kahit na anong anyo, indibidwal o kasangkot,

ikalat ito o isagawa sa isang pribado o publikong kulto, na kinakailangang ang mga ritwal ay hindi lumabag sa moralidad.

Art. 20

Ang pagiging eklesyastikal at ang layunin ng relihiyon o pagsamba ng isang asosasyon o institusyon ay maaaring hindi magiging dahilan ng mga limitasyon ng batas, o ng pagtatakda ng bayad sa kaniyang pagkabuo, legal na kakayahan at sa kahit anupaman sa kaniyang mga gawain.

Art. 21

May karapatan ang lahat sa malayang pagpapahayag ng kaniyang kaisipan sa pamamagitan ng pagsalita, pagsulat o iba pang paraan ng komunikasyon.

Ang pahayagan ay hindi pwedeng sumailalim sa awtorisasyon at sensura.

Pinapayagan lamang ang pagsasara ng pahayagan kung mayroon detalying warrant mula sa pinuno ng hukuman na nagpapakita ng mga paglabag sa batas na may kaugnayan sa pamamamahayag, o kaya ay kung mayroon tinutukoy na nananagot sa paglabag sa mga probisyon itinatakda ng batas.

Kung sa pagkakataon na kailangan ang mabilis at ang pamamagitan ng pinuno ng hukuman ay hindi possible, pwedeng samsamin ng mga pinuno ng mga pulis ang naturang pahayagan, at daglian niya at di dapat na lumampas ng dalawampu't-apat na oras upang magbigay ng ulat sa pinuno ng hukuman. Kung hindi pinagtibay ng huli ang nangyari, ibig sabihin nito ay dapat na ibalik ang mga nasamsam at ang nanganap ay walang bisa.

Pwedeng itatag ng batas sa pamamagitan ng pangkalahatang probisyon na maipakita kung saan nagmumula ang kaniyang pinansya.

Ang mga lathalain nakasulat, mga palabas at naka-display na labag sa moralidad ay ipinagbabawal. Magtatakda ang batas ng tamang paraan para maiwasan at mahinto ang lahat ng paglabag.

Art. 22

Walang sinumang mamamayan ang maaaring pagkaitan, sa pulitikal na kadahilanan, ng kaniyang legal na karapatan, pagkamamamayan at pangalan.

Art. 23

Walang anumang serbisyo o obligasyon ang maaaring ipataw sa anumang bagay na personal man o pamana maliban lamang kung ito ay itinakda ng batas.

Art. 24

Bawat isa ay may karapatan na gumawa ng legal na hakbang upang maipagsanggalang ang karapatan at lehitimong interes.

Ang karapatan sa pagkakaroon ng tagapagtanggol o depensa ay hindi dapat labagin sa kahit aling bahagi o oras ng paglilitis.

Ang mga maralita ay binibigyan ng katiyakan, sa pamamagitan ng mga angkop na institusyon, ng kakayahan sa pagkilos at pagdepensa sa harap ng lahat ng lebel ng hukuman.

Ang batas ang nagtatakda ng mga kundisyon at pamamaraan para sa pagwawasto ng mga pagkakamali sa hukuman.

Art. 25

Walang sinuman ang maaaring tanggalan ng hatol na likas na ipinataw ng batas.

Walang sinuman ang maaaring parusahan maliban lamang kung ang pagpaparusa ay umaayon sa batas na pinagtibay bago nangyari ang pagkakasala.

Walang sinuman ang maaaring mapasailalim sa proteksiyong pangseguridad maliban lamang sa mga kaso na itinakda ng batas.

Art. 26

Ang pagpapatapon ng isang mamamayan sa labas ng bansa ay pinapayagan lamang sa mga kaso na mahayagang itinatakda ng mga internasyunal na kasunduan.

Sa kahit anupaman ang pagpapatapon dahil sa pagkakasalang may kinalaman sa pulitika ay hindi pinapayagan ng batas.

Art. 27

Ang responsibilidad sa krimeng nagawa ay personal o indibidwal.

Ang nasasakdal ay hindi pa maaaring ituring na nagkasala hangga't hindi napatunayan sa pamamagitan ng hatol ng hukuman.

Ang pagpaparusa ay hindi dapat sumasalungat sa makataong dignidad kundi ito ay naglalayong magkamit ng pagbabagongbuhay para sa nagkasala.

Ang parusang kamatayan ay hindi pinapayagann, maliban lamang sa mga kasong itinatakda sa batas militar.

Art. 28

Ang mga opisyal at empleyado ng estado at iba pang tanggapang pampubliko ay tuwirang reponsable ayon sa batas kriminal, sibil at administratibo, sa lahat ng nagawang mga paglabag sa mga karapatan. Sa ganitong mga kaso, ang responsibilidad pangsibil ay umaabot sa estado at sa mga tanggapang pampubliko.

Titolo II

Mga kaugnayang pangetikal at panlipunan

Art. 29

Kinikilala ng Republika ang mga karapatan ng pamilya bilang isang likas na lipunan na itinatag sa pamamagitan ng pagpapakasal.

Ang kasal ay batay sa moral at legal na pagkakapantay ng magasawa na napapaloob sa mga limitasyong inilatag ng batas na nagbibigay katiyakan sa pagkakaisa ng pamilya.

Art. 30

Katungkulan at karapatan ng mga magulang ang suportahan, turuan at pag-aralin ang kanilang mga anak, kahit iyong mga anak sa labas ng sakramento ng kasal.

Sa mga kasong walang kakayahan ang mga magulang, ang batas ay naglalaan upang maiskatuparan ang kanilang mga tungkulin.

Binibigyang katiyakan ng batas sa mga batang isinilang sa labas ng matrimonyo ang buong legal at panlipunang proteksyon na katulad ng sa mga karapatan ng mga miyembro ng lehitimong pamilya.

Ang batas ang nagtatakda ng mga patakaran at limitasyon sa pagtukoy ng pagkaninuno.

Art. 31

Ang Republika ay tumutulong sa pamamagitan ng mga pangekomyang kaparaanan at iba pang mga paglalaan, sa pagbuo pamilya at sa pagtupad sa mga katungkulan nito na may pangunahing pagsasaalangalang sa mga pamilya na maraming miyembro.

Pinangangalagaan ng Republika ang pagiging ina, pagiging sanggol at pagiging kabataan kung saan isinusulong nito ang mga institusyon na kinakailangan para sa mga nasabi.

Art. 32

Pinangangalagaan ng Republika ang kalusugan bilang pangunahing karapatan ng isang tao at bilang kolektibong interes at tinitiyak nito ang libreng pagpapagamot para sa mga mahihirap.

Walang sinuman ang obligadong sumailalim sa isang partikular na pagpapagamot maliban lamang kung ito ay nakapasaloob sa itinatakda ng batas. Ang batas, sa ilalim ng kahit anong pangyayari, ay hindi dapat lumabag sa mga limitasyong itinakda bilang respeto sa pagkatao ng isang tao.

Art. 33

Ang sining at agham ay libre at ang pagtuturo sa mga ito ay walang bayad.

Inilalatag ng Republika ang mga pangkalahatang tuntunin para sa edukasyon at nagtatatag ng mga pangestadong eskwelahan ng lahat ng uri at baitang.

Ang mga entidad at mga pribadong tao ay may karapatang magtatag ng mga paaralan at mga institusyong pangedukasyon, nang walang ipinapataw ang Estado. Ang batas, sa kaniyang pagsasaayos ng mga karapatan at tungkulin ng mga pribadong paaralan na humihiling ng pagkakapantay pantay, ay dapat ipasiguro sa mga ito ang buong kalayaan at sa mga mag-aaral ng iskolastikong pagtrato na kapantay ng sa mga nagaaral sa mga paaralang pang-estado. Ang mga pang-estadong pagsusulit ay itinatakda para sa mga mag-aaral upang makapasok sa iba't ibang uri at baiting ng paaralan, o sa kanilang pagtatapos at sa pagtiyak ng kanilang kakayahan sa paggamit ng propesyon.

Ang mga institusyon ng mas mataas na paaralan, mga unibersidad at mga akademya, ay may mga karapatang magtakda ng kanilang mga sariling regulasyon na dapat napapaloob sa mga itinatakda ng batas ng Estado.

Art. 34

Ang mga paaralan ay bukas para sa kaninuman.

Ang mababang paaralan o elementarya, na tumatagal sa di bababa ng walong taon ay sapilitan at libre.

Ang mga mag-aaral na may kakayahan at karapat dapat na talino, kahit walang kakayahan sa pinansiyal ay may mga karapatang magtamo ng pinakamataas na antas ng edukasyon.

Isinasakatuparan ng Republika ang nabanggit sa pamamagitan ng libreng pag-aaral o iskolarship, pagbayad sa mga pamilya at iba pang mga pagsustento, na dapat ay ipinapatupad batay sa resulta ng isang pagsusulit upang malaman ang kakayahan ng mag-aaral.

Titolo III

Mba kaugnayang pangekonomya

Art. 35

Pinangangalagaan ng Republika ang trabaho sa lahat ng uri at pagkakagamitan.

Ang Republika ay naglalaan ng mga kasanayan at mga pagpapaunlad prupesyunal para sa mga manggagawa.

Isinusulong at pinapasigla ng Republika ang mga Internayunal na kasunduan na ang mga layunin ay ang ipahayag at pangasiwaan ang trabaho.

Kinikilala nito ang kalayaan sa pangingibang lupain sa pamamagitan ng pagsasanggalang sa mga tungkulin na itinatag ng batas para sa interes ng nakakarami, at pinangangalagaan nito ang mga manggagawang Italiano sa ibang bansa.

Art. 36

Ang mga manggagawa ay may karapatan sa sahod na karapat dapat sa uri at dami ngkanilang trabaho at sa lahat ng pagkakataon ay sapat upang matiyak na sila at ng kanilang mga pamilya ay mabuhay na malaya at may dignidad.

Ang dapat na pinakamahabang dami ng oras sa pagtatrabaho ay itinatakda ng batas. Ang mga manggagawa ay may karapatan sa araw ng pahinga sa loob ng isang lingo at bayad sa mga legal holidays.

Art. 37

Ang mga manggagawang babae ay may karapatan sa parehong trabaho at parehong sahod ng sa mga manggagawang lalake.

Ang mga kundisyon sa trabaho ay dapat na nagbibigay sa manggagawang babae ng panahon upang isakatuparan ang kanilang mahalagang gampanin sa pamilya at siguruhin ang natatanging proteksiyon sa ina at sa anak.

Itinatakda ng batas ang pinakamababang edad na karapat dapat sa sahurang trabaho.

Ipinagtatanggol ng Republika ang trabaho ng mga menor de edad sa pamamagitan ng mga espesyal na probisyon at tinitiyak sa kanila na sa parehong trabaho ay may karapatan sila sa parehong sahod.

Art. 38

Ang bawat mamamayan na walang kakayahang magtrabaho at walang mapagkukunan ng karapatan sa tulong panlipunan at pagkukop.

Ang mga manggagawa ay may karapatan na mabigyan ng sapat na paraan para sa kanilang mga pangangailangan sa pagkakataon ng pagkaaksidente, pagkakasakit, kapansanan at pagtanda, at hindi kagustuhang mawalan ng trabaho.

Ang mga taong may kapansanan ay may mga karapatan sa edukasyon at bokasyonal na kasanayan.

Ang mga katungkulang ibinaba ng artikulong ito ay pinatotohanan at ginagawa ng mga grupo at institusyon na itinatag o tinutulungan ng Estado. Ang mga pribadong tulong ay libre.

Art. 39

Ang pagbubuo ng pangkalakalang unyon (trade union) ay libre.

Walang obligasyong ipinapataw sa mga pangkalakalang unyon maliban sa rehistrasyon sa mga lokal at sentral na mga tanggapan, ayon sa itinatakda ng batas.

Ang isang kundisyon sa pagpaparehistro ay, ang mga batas ng pangkalakalang unyon ay dapat na umaayon sa demokratikong basehan sa internal na organisasyon.

Ang mga rehistradong pangkalakalang union ay mga legal na tao. Sa pamamagitan ng isang kinatawang pangkat na proporsyonal sa dami ng kanilang mga miyembro, sila ay maaaring pumasok sa isang kolektibong kasunduan sa paggawa na dapat ay may epekto sa lahat ng tao na nalalagay sa kategorya na binabanggit sa kasunduan.

Art. 40

Ang karapatan sa kilos pang-industriya ay isinasagawa ayon sa batas na nangangasiwa nito.

Art. 41

Ang inisyatibong pribadong ekonomya ay libre.

Ito ay hindi maaaring isagawa kung sumasalungat sa kalusugan ng publiko o sa pamamaraan na maaaring makapinsala sa kaligtasan, kalayaan at dignidad ng tao.

Inaalam ng batas ang wastong mga pagpapalano at pangangasiwa upang ang mga publiko at pribadong mga gawaing pangekonomya ay nabibigyan ng tamang direksiyon at koordinasyon tungo sa mga panlipunang layunin.

Art. 42

Ang pag-aari ay maaaring pampubliko o pribado. Ang mga produkto ng ekonomya ay pag-aari ng Estado, ng mga pribadong kawanihan o mga pribadong tao.

Ang pribadong pag-aari ay kinikilala at ginagaransiyahan ng batas, na siyang naglalarawan ng mga kaparaanan kung paano ito natamo, napakinabangan at ang hangganan ng kaniyang kakayahan, upang masiguro ang kaniyang tungkuling panlipunan at gawin itong bukas sa lahat.

Ang mga pribadong pag-aari, sa mga kasong itinakda ng batas na may nakalaang kompensasyon, ay maaaring kuhanin ng Estado sa kadahilanan ng kalusugan ng publiko.

Itinatakda ng batas ang mga patakaran at limitasyon sa lehitimo at sa testimonyang pamana at ang karapatan ng Estado sa mga usapin na may kinalaman sa pagpapamana.

Art. 43

Upang matiyak ang pangkalahatang kapakinabangan, ang batas ay maaaring magtakda ng reserbasyon mula sa simula o ilipat ang pagmamayari sa Estado, sa mga pampublikong kawanihan o sa mga manggagawa sa komunidad, o sa mga makikinabang, ang mga negosyo, o mga gawaing may kaugnayan sa pagbibigay ng mahahalagang serbisyo publiko o mga pinagmumulan ng enerhiya o may monopolyang kalagayan at may katangiang ang layunin ay para sa pangkalahatang interes, sa pamamagitan ng pag-angkin at pagbayad ng danyos.

Art. 44

Sa hangaring masiguro ang wastong paggamit ng lupa at upang ang kaugnayang panlipunan ay mapatatag, ang batas ay nagpapataw ng mga obligasyon at mga balakid sa pribadong pagmamay-ari ng lupa; nagtatakda ng mga limitasyon sa pagpapalawig ng nasabi batay sa rehiyon at sona, pinapasigla at iniutos ang pagbungkal sa lupa, paglinang ng malalawak na mga lupain at reorganisasyon ng mga produktibong pangkat; at nagbibigay tulong para sa mga maliliit at kainamanglaki na mga ari-arian.

Ang batas ay naglalaan ng mga tuntunin na pabor sa mga bulubunduking lugar.

Art. 45

Kinikilala ng Republika ang gampaning panlipunan ng pagkakaisa na may pagkakatuwang at walang pansariling interes.

Pinapaunlad at pinapasigla sila ng batas sa pamamagitan ng mga wastong pamamaraan at tinitiyak, sa pamamagitan ng tamang pagsubaybay, ang kanilang katangian at mga layunin.

Ang batas ay naglalaan ng mga pamamaraan upang mapangalagaan at maitaguyod ang mga gawaing kamay o handicrafts.

Art. 46

Alinsunod sa layuning maiangat ang ekonomya at mapabuti ang paggawa na tumutugon sa mga pangangailangan ng produksiyon, kinikilala ng Republika ang mga karapatan ng mga manggagawa sa pakikipagtulungan, sa paraan at sa loob ng mga limitasyong itinatag ng batas, sa pamamahala ng mga negosyo.

Art. 47

Pinapasigla at iniingatan ng Republika ang mga naimpok sa kahit anong anyo; dinidisciplina, iniaakma at sinusubaybayan ang gawaing pagpapautang.

Itinataguyod nito ang posibilidad para sa mga inimpok tungo sa pagkakaroon ng sariling bahay, sa pagmamay-ari ng mga sadya nang nalinang na mga ari-arian at pamumuhunan sa pakikipagsosyo sa mga malalaking kompanya sa bansa.

Titolo IV ***Mga karapatan sa pulitika***

Art. 48

Lahat ng mga mamamayan, lalake o babae na nasa hustong gulang ay maaaring bumoto.

Ang boto ay personal at pantay, malaya at lihim. Ang pagtupad sa mga ito ay isang tungkulin bilang mamamayan.

Isang batas ng Parliyamto ang magtatakda ng mga kundisyon at paraan upang ang mga Italianong naninirahan sa ibang bansa ay maaaring bumoto sa mga eleksiyon sa bansang Italia, at tinitiyak na epektibo ang

pagpapatupad nito. Para sa layuning ito, isang 'Foreign Constituency' ang bubuuin kung saan ang mga miyembro nito ay mula sa mga ibobotong miyembro ng parehong Kapulungan ng Parliyamto. Ang bilang ng mga pwesto para sa mga posisyong ito ay itatakda ng Konstitusyon at kinakailangang sumasangayon sa ginawang batas ng Parliyamto.

Ang karapatang bumoto ay hindi maaaring pigilin maliban lamang sa kadahilanan ng kawalan ng kakayahang pangmamamayan, o bilang resulta ng hindi na mapapawalang saysay na sentensiyang kaparusahan o sa mga kasong kawalan ng karapatang pangmoral na ayon sa itinakda ng batas.

Art. 49

Ang lahat ng mamamayan ay may karapatan na malayang sumama o sumapi sa iba't ibang klase ng partido para makaambag sa mga demokratikong pamamaraan sa pagtukoy ng mga pambansang patakaran.

Art. 50

Ang lahat ng mamamayan ay maaaring magharap ng mga petisyon sa parehong Kapulungan para humiling ng mga naisabatas na kaparaanan o magpahayag ng kolektibong pangangailangan.

Art. 51

Lahat ng mamamayan, anuman ang kasarian ay maaaring mahirang o mahalal sa isang pampublikong posisyon na may pantay na panahon ng panunungkulan, ayon sa itinatakda ng kondisyon ng batas. Maaaring

payagan ng batas ang mga Italianong hindi residente ng Republika na magkaroon ng pantay na karapatan bilang mga mamamayan na makapasok sa mga pampublikong tanggapan o nahalal na posisyon. Sinuman ang mahirang na gumanap sa isang nahalal na pampublikong posisyon ay may karapatan na magkaroon ng sapat na panahon para gawin ang kanyang tungkulin at pangalagaan ang kanyang lugar na pinagtatrabahuan.

Art. 52

Ang pagtatanggol sa Amangbayan ay isang sagradong tungkulin ng bawat mamamayan.

Ang serbisyong militar ay sapilitan na nakaayon sa limitasyon at paraang itinakda ng batas. Ang pagganap nito ay hindi dapat makakaapekto sa trabaho ng mamamayan o sa pagganap ng kanyang pampulitikang karapatan.

Ang mga regulasyon ng sandatahang lakas ay nakabatay sa demokratikong ispirito ng Republika.

Art. 53

Ang lahat ay kinakailangang magbahagi sa mga pampublikong gastusin, na dapat ay umaayon sa kanyang kakayahan.

Ang sistema ng pagbubuwis ay nakabatay sa kriterya ng progresyon.

Art. 54

Ang lahat ng mamamayan ay may tungkulin na maging tapat sa Republika at itaguyod ang Konstitusyon at mga batas.

Ang mga mamamayan kung kanino ipinagkatiwala ang mga pampublikong gawain ay may tungkuling tuparin ang mga ito nang may disiplina at dangal at nanunumpa sa mga pangyayaring itinatakda ng batas.